



Växtodlingsenheten  
Anna-Clara Brunsson

**BESLUT**  
1999-03-18

Dnr 22-188/99  
Delg.

Novartis Seeds AB  
Box 302  
261 23 Landskrona

Danisco Seed  
Höjbygårdvej 14  
4960 Holeby  
Danmark

## **Avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade sockerbetor (*Beta vulgaris* L.) under 1999-2003**

Novartis Seeds AB och Danisco Seed inkom den 12 januari 1999 med en ansökan om att under 1999-2003 få genomföra avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade sockerbetor. Ansökan omfattar en linje (T9100152) som gjorts tolerant mot glyfosat, den aktiva substansen i herbiciden Roundup.

Novartis Seeds och Danisco Seed ansöker om att få genomföra vegetativa försök på maximalt 60 000 m<sup>2</sup> i följande kommuner: Helsingborg, Kristianstad, Landskrona, Lomma, Malmö, Simrishamn, Skurup, Staffanstorps, Tomelilla och Trelleborg. Syftet med försöket är sortprovning.

### **Remissinstanser**

I ärendet har följande remissinstanser givits tillfälle att avge yttrande: Gentekniknämnden, Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen, Sveriges lantbruksuniversitet, (Institutionen för ekologi och växtproduktionslära samt Avdelningen för växtförädling), Lunds universitet (Ekologihuset), Stockholms universitet (Enheten för populationsgenetik), Lantbrukarnas Riksförbund, Svenska Naturskyddsföreningen och Ekologiska Lantbrukarna.

Följande remissinstanser tillstyrker ansökan: Gentekniknämnden, Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen, Sveriges lantbruksuniversitet (Avdelningen för växtförädling) och Lunds universitet.

Följande remissinstanser avstyrker ansökan: Svenska Naturskyddsföreningen och Ekologiska Lantbrukarna. Dessa remissinstanser avstyrker ansökan på grund av ett generellt avståndstagande från herbicidtoleranta grödor.

Övriga remissinstanser har inte inkommit med yttranden.

### **RisKFörebyggande åtgärder**

Av ansökan från Novartis Seeds och Danisco Seed framgår bl.a. följande i fråga om riskförebyggande åtgärder och transporter:

På stocklöpande plantor som uppträder under försöksperioden kommer blomstängeln att skäras av innan pollen har producerats. Blomstänglarna lämnas på marken för att vissna. Topparna på plantorna kommer att skäras av vid skörd

och lämnas på fältet för att vissna. Ungefär en tiondel av roten kommer att användas för analys vid Jordbruksteknik i Örtofta. Resten av roten lämnas på fältet för att förmultna eller tas till Novartis Seeds förädlingsstation för vernalisering.

Övervakning av stocklöpare kommer att ske under ett år efter försöket. Normala växtföljdsrutiner kommer att följas. Grödan som odlas på fältet följande år kommer att besprutas, om det visar sig nödvändigt, med en herbicid specifik för sockerbeta.

Ett protokoll har utarbetats med syfte att förhindra att transgena betor av misstag kommer in i mat- eller foderkedjan. Alla som är inblandade i försöket är överens om att följa detta protokoll.

### **Skäl för beslutet**

Enligt 13 kap. 12 § miljöbalken (1998:808) får avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer endast ske efter tillstånd.

I 13 kap. 13 § miljöbalken stadgas att tillstånd får lämnas endast om den verksamhet som ansökan avser är etisk försvarbar.

Enligt 13 § förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken är Jordbruksverkets tillståndsmyndighet för ifrågavarande verksamhet.

Jordbruksverket gör följande bedömning:

De glyfosattoleranta sockerbetorna förväntas inte få några överlevnads- eller reproduktions fördelar utanför odlingslandskapet. Pollensspridning förhindras genom att stocklöpare avlägsnas innan blomning. Den enda korsningsbara vilda arten i svensk flora, strandbetan, förekommer endast vid ett fåtal platser på västkusten. De av företagen angivna säkerhetsåtgärderna bedöms därför vara tillräckliga för att förhindra spridning av de insatta generna.

Någon risk för människors och djurs hälsa vid odling av de genetiskt modifierade sockerbetorna bedöms inte föreligga. Sockerbetorna är inte avsedda att användas som föda eller foder.

Ingenting har heller framkommit i Novartis Seeds slutrapporter över tidigare utsättningar av sockerbetor toleranta mot Roundup som föranleder någon annan bedömning än den ovanstående.

Med hänvisning till det ovan anförda och vad som i övrigt framkommit av utredningen i ärendet bedömer Jordbruksverket att utsättningen är godtagbar ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt. Detta förutsatt att odlingen och hanteringen i övrigt av de genetiskt modifierade sockerbetorna genomförs i enlighet med vad företagen angivit i ansökan och med iakttagande av de åtgärder som framgår av nedan angivna villkor. Jordbruksverket anser vidare att utsättningen är etiskt försvarbar.

### **Beslut**

Jordbruksverket beslutar härmed att ge Novartis Seeds och Danisco Seed tillstånd att under 1999-2003 genomföra avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade sockerbetor, linje T9100152 (även kallad 77) i ovan nämnda kommuner.

För att tillståndet skall gälla måste utsättningen och hanteringen i övrigt av de genetiskt modifierade sockerbetorna utföras i enlighet med vad Novatis Seeds och Danisco Seed angivit i ansökan, om ej annat framgår av nedan angivna villkor:

1. Företagen skall skriftligen informera de berörda kommunerna samt genom massmedia lokalt informera allmänheten om de planerade utsättningarna. Det skall i denna information klart framgå i vilka kommuner försöken kommer att utföras. Kopior av den genomförda informationen skall ha inkommit till Jordbruksverket innan utsättningen påbörjas.
2. Alla utsättningsytor skall mätas ut i förhållande till fasta punkter i landskapet så att de lätt kan återfinnas. En karta som anger respektive utsättnings exakta belägenhet skall inkomma till Jordbruksverket innan utsättningarna påbörjas.
3. Företagen skall ge försöksutförarna noggranna skriftliga instruktioner för utsättningarnas utförande och skötsel, särskilt beträffande skörd och efterbehandling av utsättningsytorna. En kopia av de skriftliga instruktionerna skall ha inkommit till Jordbruksverket innan utsättningarna påbörjas.
4. Såmaskinen skall fyllas på, tömmas och rengöras på platsen för sådd.
5. Inom en vecka efter det att sådden slutförts skall anmälan om detta ha inkommit till Jordbruksverket. Denna anmälan skall innehålla uppgifter om försöksytornas storlek och sådatum.
6. Företagen skall efter skörd samt under det efterföljande året eliminera alla plantor som uppkommer från frön eller betnackar.
7. Vid all transport och lagring, oavsett om betorna skall användas vidare eller destrueras, skall det genom märkning framgå att det är frågan om genetiskt modifierade organismer.
8. För utsättningens genomförande, från sådd till skörd, och den efterföljande hanteringen för såväl platsen för utsättningen som genetiskt modifierat växtmaterial som härrör från den genomförda utsättningen föreligger en rapporteringsskyldighet för Novartis Seeds och Danisco Seed gentemot Jordbruksverket.

Rapport skall ha inkommit till Jordbruksverket senast den 31 december varje år 1999-2003. Rapporten skall omfatta:

- vidtagna åtgärder och i utsättningarna gjorda observationer, t.ex. antalet plantor som producerar stocklöpare under säsongen samt tidpunkten när de upptäcks,
- hanteringen av skördat genetiskt modifierat växtmaterial, vilket inkluderar vid skörden överblivet växtmaterial, växtmaterialrester från utförda analyser, lagerhållning och all destruktion av genetiskt modifierat material som genomförts,

- slutsatser som gjorts av Novartis Seeds och Danisco Seed avseende risker för människors och djurs hälsa samt miljön.

### **Hur man överklagar**

Detta beslut kan överklagas genom skrivelse till Miljödomstolen i Växjö. Skrivelsen skall ställas till Miljödomstolen men skickas eller lämnas till **Statens jordbruksverk, 551 82 Jönköping**. I skrivelsen skall anges vilket beslut som överklagas och den ändring i beslutet som begärs. Överklagandet skall ha kommit in till Jordbruksverket inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet.

Detta ärende har avgjorts av generaldirektören efter föredragning av handläggaren Anna-Clara Brunsson. I ärendets slutliga handläggning har även deltagit avdelningscheferna Rolf Köhler och Carl Johan Lidén, enhetschefen Gabriella Cahlin, handläggarna Staffan Eklöf och Johanna Nyström samt juristerna Sophia Thollander och Göran Öster.

Ingbritt Irhammar

Anna-Clara Brunsson

### **Övriga upplysningar**

Utöver vad som anges i ovan angivna villkor får Jordbruksverket erinra om de försiktighets- och aktsamhetskrav som föreskrivs i 3 § 2 kap. miljöbalken och i 14-16 §§ Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1995:45) om genetiskt modifierade växter.

Jordbruksverket vill även framhålla att ett tillstånd av aktuellt slag inte innebär ett ställningstagande till en eventuell kommande ansökan om marknadsgodkännande.

Slutligen vill Jordbruksverket upplysa om att ett tillstånd av aktuellt slag får, enligt 3 § 24 kap. miljöbalken, återkallas helt eller delvis bl.a. om det till följd av verksamheten har uppkommit någon olägenhet av väsentlig betydelse som inte förutsågs när verksamheten tilläts eller om något villkor inte har följts och avvikelserna inte är av ringa betydelse.

**Kopia till:**

Gentekniknämnden

Naturvårdsverket

Kemikalieinspektionen

Sveriges lantbruksuniversitet, Avdelningen för växtförädling

Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för ekologi och växtproduktionslära

Lunds universitet, Ekologihuset

Stockholms universitet, Enheten för populationsgenetik

Lantbrukarnas Riksförbund

Svenska Naturskyddsföreningen

Ekologiska Lantbrukarna